

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KATOWICACH

Katowice, dnia 08.12.2011r.

RKT-411-09/11/MI

DECYZJA Nr RKT – 45/2011

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.), po przeprowadzeniu z urzędu postępowania antymonopolowego przeciwko Rejonowemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji w Sosnowcu SA,

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

- I.** Na podstawie art. 10 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za praktykę ograniczającą konkurencję** i naruszającą zakaz, o jakim mowa w art. 9 ust. 1 ww. ustawy nadużywanie przez Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Sosnowcu SA pozycji dominującej na lokalnym rynku zarządzania infrastrukturą wodociągową i kanalizacyjną na obszarze gminy Sosnowiec polegającego na uzależnianiu wydania warunków przyłączenia do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej obejmujących obowiązek budowy odcinka sieci ze środków własnych osoby ubiegającej się o przyłączenie od zobowiązania się przez nią do przekazania tego odcinka na własność ww. przedsiębiorcy na zasadach określonych w *Regulaminie odpłatnego nabywania urządzeń przesyłowych (sieci wodociągowych i sieci kanalizacji sanitarnej)* przez RPWiK Sosnowiec SA, w tym do zawarcia *Umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego* i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**
- II.** Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **nakłada się** na Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Sosnowcu SA **karę pieniężną** płaconą do budżetu państwa w wysokości 16 923 PLN (słownie złotych: szesnaście tysięcy dziewięćset dwadzieścia trzy) z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.
- III.** Na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 80 tej ustawy oraz na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów postanawia się obciążyć Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Sosnowcu SA kosztami przeprowadzonego postępowania antymonopolowego i zobowiązać ww. przedsiębiorcę do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty 26 PLN (słownie złotych: dwadzieścia sześć) w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

W okresie od dnia 21.02.2011r. do dnia 25.05.2011r., w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej „Prezesem Urzędu”), zostało przeprowadzone z urzędu pod sygn. akt RKT-400-11/11/MI postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy w związku z działalnością Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Sosnowcu SA (zwanego dalej „RPWiK” lub „Spółką”) nastąpiło naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uzasadniające wszczęcie postępowania antymonopolowego. W toku przedmiotowego postępowania, wszczętego przez organ antymonopolowy w związku z otrzymanym zawiadomieniem, analizie poddano m.in. obowiązujący w RPWiK tryb postępowania dotyczący przyłączania przyszłych odbiorców do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w sytuacji, gdy w danym rejonie brak jest technicznych możliwości świadczenia usług oraz zasady dotyczące przejmowania na majątek Spółki odcinków sieci wybudowanych w takiej sytuacji przez prywatnych inwestorów.

Jak ustalono w toku postępowania, w przypadku, gdy brak jest technicznych możliwości świadczenia usług (brak jest istniejącej sieci), RPWiK w wydawanych warunkach przyłączenia może zawrzeć obowiązek budowy odcinka sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej ze środków własnych osoby ubiegającej się o przyłączenie. Warunkiem wydania warunków technicznych, o jakich mowa powyżej jest pisemna zgoda osoby ubiegającej się o przyłączenie wyrażona na wzorze oświadczenia opracowanym przez RPWiK. Podpisując ww. dokument inwestor oświadcza jednocześnie, iż przeniesie własność sieci na rzecz RPWiK zgodnie z postanowieniami *Regulaminu odpłatnego nabywania urządzeń przesyłowych (sieci wodociągowych i sieci kanalizacji sanitarnej) przez RPWiK Sosnowiec* i *Umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego*.

Poczynione ustalenia dotyczące trybu przejmowania przez RPWiK urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych wybudowanych przez prywatnych inwestorów dały podstawy do przyjęcia, iż w przedmiotowym zakresie mogło dojść do naruszenia art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z czym Postanowieniem Nr 1 z dnia 12.07.2011r. wszczęte zostało w tej sprawie postępowanie antymonopolowe w zakresie wskazanym w pkt I sentencji niniejszej decyzji (dowód: karta nr 1). W uzasadnieniu postanowienia o wszczęciu wskazano, iż stosując zakwestionowane zasady RPWiK stawia przyszłych odbiorców wobec braku alternatywy odnośnie wyboru czasu i formy prawnej przekazania wybudowanych z ich środków urządzeń na rzecz przedsiębiorstwa. Pozbawia ich tym samym możliwości skorzystania z uprawnień określonych w art. 31 ustawy z dnia 7 czerwca 2011 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 z późn. zm.). Inwestorzy nie mają możliwości przekazania Spółce wybudowanych z ich środków urządzeń wodociągowych i/lub kanalizacyjnych w inny sposób niż poprzez zawarcie *Umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego*. Jednocześnie od zgody na jej zawarcie uzależnione jest uzyskanie technicznych warunków budowy sieci, a więc zawarcie ww. umowy warunkuje dostęp do usług wodociągowych i kanalizacyjnych.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania antymonopolowego RPWiK nie zgodziło się z postawionym zarzutem oraz przytoczoną wyżej argumentacją. Zdaniem Spółki za całkowicie chybione uważa należy przede wszystkim wszelkie argumenty odnoszące się do regulacji art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Przepis ten umieszczony został w rozdziale 7 ustawy pt. „Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe” i z tego względu, jako norma międzyczasowa, ma zastosowanie do faktów i skutków zaistniałych w okresie przed wejściem w życie ustawy tj. przed dniem 14 stycznia 2002 r. (m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2004 r. w sprawie o sygn. akt II CK 225/04). Tym samym zarzut pozbawienia odbiorców możliwości skorzystania z uprawnień określonych w przedmiotowym przepisie należy uznać za nieporozumienie.

Spółka podniosła również, iż ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U Nr 116, poz. 731), która weszła w życie z dniem 3 sierpnia 2008 r., zmieniony został przepis art. 49 KC, przez dodanie § 2 w brzmieniu: *Osoba, która poniosła koszty budowy urządzeń, o których mowa w § 1, i jest ich właścicielem, może żądać, aby przedsiębiorca, który przyłączył urządzenia do swojej sieci, nabył ich własność za odpowiednim wynagrodzeniem, chyba że w umowie strony postanowiły inaczej. Z żądaniem przeniesienia własności tych urządzeń może wystąpić także przedsiębiorca.* RPWiK wskazało, iż obecnie to ten przepis stanowi jedyną materialnoprawną podstawę roszczenia odbiorców, którzy wybudowali urządzenia wodociągowe i/lub kanalizacyjne, o ich nabycie przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. To w kontekście tego przepisu, a nie art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, winien również dokonywać oceny postępowania Spółki organ ochrony konkurencji i konsumentów.

Co się zaś tyczy stosowania *Regulaminu odpłatnego nabywania urządzeń przesyłowych (sieci wodociągowych i sieci kanalizacji sanitarnej) przez RPWiK Sosnowiec SA* – Spółka podniosła, iż akt ten jest jedynie regulaminem wewnętrznym, wiążącym wyłącznie komórki organizacyjne i pracowników Spółki. Powodem jego powstania oraz pozostającego z nim w ścisłym związku wzoru *umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego*, była oczywista potrzeba wypracowania jednolitej procedury dla wszystkich potencjalnych odbiorców, a jednocześnie zachowania zgodności całokształtu problematyki nabywania przez RPWiK urządzeń przesyłowych ze zmienionym stanem prawnym tj. z uwzględnieniem wspomnianej wyżej nowelizacji Kodeksu cywilnego. Udostępnianie odbiorcom i powoływanie się w prowadzonej z nimi korespondencji na przedmiotowe dokumenty winno więc być oceniane wyłącznie w kategoriach oferty umownej realizacji przez RPWiK roszczenia o nabycie urządzenia przesyłowego (art. 49 §2 KC).

Spółka podniosła w dalszej kolejności, iż zgodnie z art. 49 § 2 Kodeksu cywilnego *in fine*, roszczenie o odpłatne przeniesienie własności urządzeń przesyłowych jest symetryczne, tj. przysługuje ono na podstawie tych samych przesłanek zarówno inwestorowi istotnych urządzeń jak i przedsiębiorcy przesyłowemu. Tym samym również i RPWiK mogłoby na drodze sądowej dochodzić przeniesienia na nie własności wybudowanych przez odbiorców urządzeń przesyłowych, już od chwili ich fizycznego przyłączenia do sieci Spółki. Powyższe nie wyłącza oczywiście, aby strony dokonały realizacji wzajemnego roszczenia w sposób umowny. Przepis art. 49 §2 KC wyraźnie przyznaje stronom możliwość dowolnego, z poszanowaniem sformułowanej a art. 353¹ KC zasady swobody umów, uregulowania tej kwestii. Taką właśnie umową jest istotna w sprawie *umowa warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego*. Motywem jej stosowania jest oczywisty wniosek, iż dochodzenie wspomnianego wyżej roszczenia na drodze sądowej, czy to przez odbiorcę czy RPWiK, byłoby ze wszech miar nierozsądne w przypadku, w którym strony przed powstaniem sieci mogą wzajemnie określić kwestie techniczne dotyczące jej budowy i uzgodnić warunki jej nabycia przez Spółkę. Dzięki temu likwiduje się element niepewności we wzajemnych stosunkach, uciążliwy w szczególności z punktu widzenia odbiorcy, nie dysponującego na ogół potencjałem ekonomicznym pozwalającym na ryzyko zaangażowania się w budowę sieci bez wcześniejszego uregulowania kwestii terminu jej odpłatnego zbycia Spółce. Termin ten, wbrew temu co zarzuca się RPWiK, wyznaczany jest wyłącznie postawą odbiorcy. To on decyduje, kiedy wystąpić do Spółki z wnioskiem o wydanie *Warunków przyłączenia do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej obejmujących obowiązki budowy jej odcinka*, to również wyłącznie od niego zależy, o jaką datę zostanie uzupełniony § 2 pkt. 2 *umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego* dotyczący daty odbioru końcowego urządzenia przesyłowego.

Zdaniem RPWiK nie można również uznać – co zdaje się wynikać z uzasadnienia postanowienia o wszczęciu postępowania antymonopolowego – iż postanowienia umowy, na mocy której Spółka nabywa urządzenie przesyłowe po jego wybudowaniu i fizycznym połączeniu z siecią Spółki (sporządzeniu protokołu odbioru końcowego), jest narzucaniem czasu

przekazania urządzeń przesyłowych, gdyż jak wskazano powyżej roszczenie RPWiK o odpłatne nabycie własności sieci staje się wymagalne właśnie z tą chwilą. Nadużywaniem pozycji dominującej na rynku właściwym, o którym mowa w art. 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, nie może być przecież wykonywanie przez osobę prawną praw podmiotowych wyraźnie przyznanych jej przez ustawę.

Spółka przytoczyła w tym miejscu przykład umowy zawartej z jednym z inwestorów sieci (będącym dużym przedsiębiorstwem budowlanym), który zwrócił się do RPWiK o zawarcie umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego, przewidującej terminy przeniesienia własności urządzeń przesyłowych, stosownie do harmonogramu procesu inwestycyjnego (etapów budowy osiedla budynków wielolokalowych). RPWiK przystało na propozycję inwestora i istotne terminy zostały określone zgodnie z jego życzeniem odmiennie dla każdego z odcinków sieci. Powyższe w sposób wyraźny zaprzecza zarzutom narzucania przez Spółkę czasu przekazania urządzeń.

Zdaniem Spółki należy również wspomnieć, że jej dotychczasowe doświadczenia wskazują, iż intencją wszystkich pozostałych odbiorców, którzy zawarli *umowę warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego*, jest jak najszybsze jego nabycie przez RPWiK, co wydaje się oczywiste biorąc pod uwagę, iż z przeniesieniem własności urządzenia przesyłowego wiąże się zapłata na rzecz odbiorcy wynagrodzenia.

Odnosząc się natomiast do kwestii formy prawnej nabycia przez RPWiK urządzeń przesyłowych od odbiorców, Spółka podniosła, iż formę tę „narzucił” sam ustawodawca przyznając zarówno inwestorowi jak i przedsiębiorcy przesyłowemu roszczenie wyłącznie o nabycie własności urządzeń przesyłowych. Tym samym kontrakt stanowiący umowną realizację wzajemnych roszczeń z art. 49 § 2 Kodeksu cywilnego, nie może opierać się na innych formach przekazania urządzeń wodociagowych i/lub kanalizacyjnych, dopuszczalnych niegdyś na gruncie art. 31 o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Spółka wskazała, iż spośród wszystkich przypadków zawarcia *umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego*, nie było ani jednego odbiorcy, który proponowałby przekazanie urządzenia przesyłowego w formie innej niż przeniesienie prawa własności.

Spółka nie zgodziła się z również z argumentem, iż stosując zakwestionowane zasady przejmowania sieci uzależnia wydanie warunków budowy sieci od zawarcia przez odbiorcę *umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego*. Twierdzenie to jest dla Spółki niezrozumiałe, gdyż wyżej przedstawiona zależność wynika wprost z przepisów prawa. Obowiązujący na terenie gminy Sosnowiec, właściwy dla przedmiotowej sprawy akt prawa miejscowego – *Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Sosnowiec* (Uchwała nr 841/XLVIII/06 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 stycznia 2006 r.- Dz. Urz. woj. Śląskiego z dnia 16 marca 2006 r. nr 31 poz. 906 wraz z późn. zm.), w § 30 pkt 2 w sposób wyraźny określa, iż „osoba ubiegająca się o przyłączenie przed wydaniem *Warunków przyłączenia do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej* jest zobowiązana do zawarcia umowy regulującej tryb i zasady przejęcia przez Gminę lub Przedsiębiorstwo urządzeń wybudowanych przez przyszłego Odbiorcę ze środków własnych”.

W ocenie RPWiK postawienie Spółce zarzutu nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym jest skutkiem błędnego przyjęcia przez organ ochrony konkurencji i konsumentów przepisu art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę jako materialnoprawnej podstawy roszczenia o przekazanie urządzeń wodociagowych i/lub kanalizacyjnych, przy jednoczesnym pełnym pominięciu regulacji art. 49 § 2 Kodeksu cywilnego oraz przepisów wiążącego RPWiK aktu prawa miejscowego – *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Sosnowiec*. Jak uzasadniono powyżej, kwestie, które przedstawia się jako przejawy nadużywania pozycji dominującej, po systemowej analizie całokształtu właściwych przepisów prawa, okazują się wyraźnym uprawnieniem, a nawet wręcz obowiązkiem Spółki. Z powyższych

względy należy zdaniem Spółki uznać, że postawiony w niniejszej sprawie zarzut pozbawiony jest jakichkolwiek podstaw.

(dowód: karty nr 329-333)

W toku postępowania Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny.

Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Sosnowcu SA zostało wpisane do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Katowicach pod numerem 0000216608. Zgodnie z wpisem, przedmiotem jego działalności jest między innymi działalność usługowa w zakresie rozprowadzania wody i odprowadzanie ścieków (dowód: karty nr 13-14 verte). Spółka prowadzi działalność w powyższym zakresie na podstawie Zezwolenia udzielonego przez Zarząd Miasta Sosnowca w Decyzji Nr 1/2002 z dnia 30.10.2002r. (dowód: karty nr 383-388). Obszarem jej działalności jest teren w granicach administracyjnych miasta Sosnowca z wyłączeniem obszaru objętego Decyzją Zarządu Miasta Sosnowiec Nr 2/2002 w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwu Wielobranżowemu „ADM” Sp. z o.o. w Sosnowcu (dowód: karta nr 382).

RPWiK, jako przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne działa na podstawie przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, która określa zasady i warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzania ścieków. Przepisy tej ustawy nakładają na Spółkę określone obowiązki, jeżeli chodzi o budowę infrastruktury służącej do dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Zgodnie z art. 15 ust. 1 ww. ustawy, przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne jest obowiązane zapewnić budowę urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, o jakim mowa w art. 21 ust. 1 ww. ustawy. W myśl art. 2 pkt 16 powołanej ustawy „urządzenia wodociągowe” to ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studnie publiczne, urządzenia służące do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody. „Urządzeniami kanalizacyjnymi” są – zgodnie z art. 2 pkt 14 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę – sieci kanalizacyjne, wyloty urządzeń kanalizacyjnych służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

Osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci – stosownie do art. 15 ust. 2 powołanej ustawy – zapewnia natomiast na własny koszt realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego.

Jak wynika z powyższego, przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne odpowiada zatem co do zasady za budowę urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, do których należą między innymi sieci wodociągowe i kanalizacyjne. Z kolei przyszły odbiorca zapewnia budowę przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych tj. odcinków przewodów łączących wewnętrzną instalację wodociągową lub kanalizacyjną z siecią wodociągową lub kanalizacyjną przedsiębiorstwa .

Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne jest obowiązane przyłączyć do sieci nieruchomość osoby ubiegającej się o przyłączenie, jeżeli są spełnione warunki przyłączenia określone w *Regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków* oraz istnieją techniczne możliwości świadczenia usług. Obowiązujący na terenie gminy Sosnowiec *Regulamin* wprowadzony uchwałą Rady

Miejskiej w Sosnowcu Nr 841/XLVIII/06 z dnia 26 stycznia 2006 r.¹ zawiera w Dziale V następujące postanowienia dotyczące przyłączania do sieci (dowód: karty nr 21-22):

§ 27

Osoba ubiegająca się o przyłączenie jej nieruchomości do sieci składa Przedsiębiorstwu wniosek o przyłączenie (...)

§ 28

1. *Do wniosku, o którym mowa w § 27 osoba ubiegająca się o przyłączenie do sieci powinna załączyć:*
 - 1) *dokument określający stan prawny nieruchomości, której dotyczy wniosek,*
 - 2) *aktualną mapę geodezyjną określającą usytuowanie nieruchomości, o której mowa w ust. 1 względem istniejących sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz innych obiektów i urządzeń uzbrojenia terenu.*
2. *Przedsiębiorstwo jest zobowiązane przygotować i bezpłatnie udostępnić odpowiedni wzór wniosku.*

§ 29

1. *Jeżeli są spełnione warunki techniczne umożliwiające podłączenie nieruchomości do sieci, Przedsiębiorstwo w terminie 30 dni od otrzymania prawidłowo wypełnionego wniosku, o którym mowa w § 27 wraz z kompletem załączników, wydaje osobie ubiegającej się o podłączenie nieruchomości, dokument pod nazwą „Warunki przyłączenia do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej”.*
W razie braku możliwości podłączenia nieruchomości do sieci Przedsiębiorstwo w terminie 30 dni od otrzymania wniosku, o którym mowa w § 27 regulaminu informuje o tym osobę ubiegającą się o podłączenie, wskazując wyraźnie na powody, które uniemożliwiają podłączenie.
(...)

§ 30

1. *„Warunki przyłączenia do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej” wydawane osobie ubiegającej się o przyłączenie do sieci mogą za zgodą tej osoby obejmować nie tylko zgodę na wybudowanie przyłącza wodociągowego i/lub kanalizacyjnego, ale również obowiązek wybudowania przez przyszłego odbiorcę ze środków własnych, urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.*
2. *W przypadku określonym w ust. 1 osoba ubiegająca się o przyłączenie przed wydaniem „Warunków przyłączenia do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej” jest zobowiązana do zawarcia umowy regulującej tryb i zasady przejęcia przez Gminę lub Przedsiębiorstwo urządzeń wybudowanych przez przyszłego Odbiorcę ze środków własnych.*
3. *W sytuacji współfinansowania przez osobę ubiegającą się o przyłączenie budowy urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych umowa zawierana między Gminą lub Przedsiębiorstwem a tą osobą reguluje tryb i zasady przejęcia przez Gminę lub Przedsiębiorstwo części inwestycji sfinansowanej przez osobę ubiegającą się o przyłączenie.*
4. *Przejęcie polegać może na przeniesieniu na Gminę lub Przedsiębiorstwo prawa własności urządzenia, jak również na zawarciu umowy obligacyjnej w szczególności umowy dzierżawy, a także prawnorzeczowej, w szczególności o ustanowieniu użytkowania w sposób umożliwiający Gminie lub Przedsiębiorstwu korzystanie z urządzenia.*

¹ Regulamin został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 16 marca 2006 r. Nr 31, poz. 906 i wszedł w życie w dniu 31 marca 2006 r.

5. *Wybór konkretnej formy przejęcia wymaga akceptacji Gminy lub Przedsiębiorstwa i osoby ubiegającej się o przyłączenie.*
6. *Umowa, o której mowa w ust. 2 i 3 pod rygorem nieważności winna być zawarta w formie pisemnej.*
7. *Umowa, o której mowa w ust. 2 i 3 winna określać co najmniej:*
 - 1) *termin wybudowania urządzenia,*
 - 2) *warunki techniczne, jakie urządzenie musi spełniać,*
 - 3) *zasady kontroli realizacji inwestycji przez Gminę lub Przedsiębiorstwo,*
 - 4) *formę prawną przejęcia urządzenia przez Gminę lub Przedsiębiorstwo,*
 - 5) *termin przejęcia urządzenia.*

Jak wynika z powyższego brak technicznych możliwości świadczenia usług wynikający z braku sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej w danym rejonie zgodnie z *Regulaminem* nie wyklucza możliwości uzyskania dostępu do usług dostarczania wody i odprowadzania ścieków pod warunkiem wybudowania przez odbiorcę z własnych środków odcinka sieci. W oparciu o postanowienia *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków*, a także wyjaśnienia i dokumenty przedstawione przez RPWiK w toku postępowania ustalono, iż obowiązują w tym zakresie następujące zasady.

- I. W pierwszej kolejności osoba ubiegająca się o przyłączenie do sieci występuje z wnioskiem o przyłączenie jej nieruchomości do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej RPWiK (korzystając z wzoru opracowanego przez Spółkę) bądź zwraca się zapytaniem o możliwość zapewnienia dostawy wody do określonej nieruchomości (dowód: karty nr 32-33, 105, 140, 214).
- II. W terminie 30 dni od daty złożenia wniosku osoba ubiegająca się o przyłączenie otrzymuje pisemną odpowiedź o braku możliwości przyłączenia do sieci wskazującą na powody uniemożliwiające podłączenie. Odbiorca jest informowany, że w bezpośrednim sąsiedztwie nieruchomości nie istnieje sieć wodociągowa i/lub kanalizacyjna, a zatem, że brak jest technicznych możliwości świadczenia usług. W piśmie zawarta jest również informacja, czy w planach wieloletnich RPWiK dotyczących rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych są przewidziane inwestycje w danym rejonie. W przypadku, w którym ww. plan takich inwestycji nie przewiduje, osoba ubiegająca się o przyłączenie zostaje poinformowana o możliwości wybudowania przez siebie sieci wodociągowej i/lub kanalizacji sanitarnej na zasadach określonych w:
 - *Regulaminie odpłatnego nabywania urządzeń przesyłowych przez RPWiK Sosnowiec SA* zatwierdzonym Uchwałą Nr 57/III/2010 Rady Nadzorczej RPWiK z dnia 09.11.2010r. (dowód: karty nr 34-37);
 - *Umowie warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego* (dowód: karty nr 38-41), które są dostępne na stronie internetowej Spółki.
 (dowód: karty nr 8, 106, 142, 215)
- III. W przypadku, gdy inwestor wyraża wolę realizacji sieci na zasadach określonych w ww. dokumentach, podpisuje **Zgodę na wydanie „Warunków przyłączenia do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej” obejmujących obowiązki budowy jej odcinka** na wzorze opracowanym przez RPWiK (dowód: karty nr 42, 109, 145, 218). W treści ww. *Zgody* inwestor oświadcza, iż zapoznał się z przepisami *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków*, *Regulaminu odpłatnego nabywania urządzeń przesyłowych* oraz *umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego* i zgodnie z § 30 ust. 1 *Regulaminu dostarczania wody* wyraża zgodę na wydanie *Warunków przyłączenia do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej obejmujących obowiązki budowy jej odcinka*. Inwestor oświadcza również, iż przedmiotową sieć wybuduje i przeniesie jej własność na rzecz RPWiK zgodnie z przepisami i postanowieniami wyżej wymienionych aktów.

Stosownie do § 1 *Regulaminu odpłatnego nabywania urządzeń przesyłowych (...)* RPWiK może na pisemny wniosek osoby, która z własnych środków wybudowała na terenie gminy Sosnowiec urządzenie wodociągowe lub kanalizacyjne, nabyć odpłatnie własność ww. urządzenia na zasadach określonych w przedmiotowym regulaminie. Regulamin stanowi, że RPWiK przejmować będzie sieci niezależnie od ich wartości, **na podstawie umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego**, w przypadku, gdy ich budowa nie będzie przewidziana w obowiązującym Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych i w przypadku, gdy osoba ubiegająca się o przyłączenie **wyraziła zgodę** na wydanie warunków przyłączenia obejmujących obowiązek wybudowania urządzeń z własnych środków stosownie do § 30 ust. 1 Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

Regulamin odpłatnego nabywania urządzeń przesyłowych stanowi w § 2, że umowa warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego zawierana będzie z Inwestorem na podstawie wydanych przez RPWiK warunków przyłączenia oraz pisemnie uzgodnionej z RPWiK Sosnowiec dokumentacji technicznej budowy przejmowanego urządzenia przesyłowego.

W myśl § 3 *Regulaminu*, wartość przejmowanych urządzeń przesyłowych będzie określana zgodnie z „Modelem wyceny wartości godziwej zewnętrznych sieci wodociągowych i zewnętrznych sieci kanalizacyjnych położonych na terenie Sosnowca” sporządzonym przez rzeczoznawcę majątkowego. Model wyceny stanowi załącznik do ww. *Regulaminu* (dowód: karty nr 43-57).

Ww. *Regulamin* stanowi też w § 4, iż przejmowane urządzenia winny być wybudowane zgodnie z obowiązującym prawem, zasadami sztuki budowlanej, wydanymi przez RPWiK warunkami przyłączenia oraz projektem budowlanym uprzednio uzgodnionym z RPWiK Sosnowiec. Stosownie do § 5 *Regulaminu* na przejmowane urządzenia przesyłowe winna być udzielona przez Inwestora gwarancja jakości na okres nie krótszy niż 36 miesięcy. W myśl § 13 *Regulaminu* zapłata wynagrodzenia określonego w umowie warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego zaspakaja wszelkie roszczenia z tytułu wytworzenia i przekazania przedmiotu umowy na własność RPWiK Sosnowiec SA.

Regulamin stanowi też w § 9, iż w danym roku obrotowym RPWiK będzie zawierać umowy z Inwestorami do wysokości limitu kwoty przeznaczonej do wydatkowania na ten cel w pozytywnie zaopiniowanym przez Radę Nadzorczą planie rzeczowo – finansowym na dany rok. Umowy z inwestorami będą zawierane w kolejności złożonych wniosków o uzgodnienie prawidłowej dokumentacji technicznej budowy przejmowanego urządzenia przesyłowego

- IV. Jeżeli inwestor wyraża wolę realizacji sieci według zasad określonych w *Regulaminie odpłatnego nabywania urządzeń przesyłowych przez RPWiK Sosnowiec* (na okoliczność czego składa – jak wskazano powyżej – pisemne oświadczenie tj. podpisuje *Zgodę na wydanie Warunków przyłączenia do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej obejmujących obowiązek budowy jej odcinka*) otrzymuje w terminie 30 dni warunki przyłączenia do sieci wodociągowej i/lub kanalizacji przewidujące budowę odcinka sieci wodociągowej i/lub kanalizacji sanitarnej ze środków własnych inwestora.

W warunkach przyłączenia zostaje wskazane miejsce przyłączenia nieruchomości do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej, miejsce lokalizacji wodomierza, informacja o konieczności montażu zaworu antyskażeniowego. **Warunki tracą moc w przypadku nie zawarcia z RPWiK Umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego lub niewykonywania jej postanowień.**

(dowód: karty nr 8-9, 110-111, 146-147, 219-220)

- V. W następnej kolejności następuje zawarcie *Umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego* oraz *Umowy włączenia przyłącza do sieci RPWiK* (na wzorach opracowanych przez Spółkę) (dowód: karty nr 29-31, 38-41, 204-213, 258-266).

Zgodnie z § 2 ust. 1 *umowy warunkowej sprzedaży*, przeniesienie własności urządzenia przesyłowego następuje pod warunkiem zawierającym – wybudowania sieci zgodnie z postanowieniami § 3 umowy oraz spełnienia wymogu, o którym mowa w § 4, na dowód czego dokonany będzie z udziałem obu stron odbiór końcowy urządzenia przesyłowego. § 3 odnosi się do warunków technicznych, jakim musi odpowiadać przekazywane urządzenie, natomiast § 4 mówi o konieczności ustanowienia służebności przesyłu w przypadku, gdy urządzenie znajduje się na terenie nieruchomości należących do osób trzecich.

Stosownie do § 2 ust. 2 *umowy warunkowej* niespełnienie powyżej określonych warunków w określonym przez Spółkę terminie uznaje się za rozwiązanie umowy. W takim przypadku – zgodnie z § 7 umowy – Spółce przysługuje zwrot od sprzedającego poniesionych kosztów.

W myśl § 5 ust. 1 umowy, cena urządzenia przesyłowego odpowiada jego wartości godziwej oszacowanej w podejściu dochodowym, metodą inwestycyjną, techniką kapitalizacji prostej. § 5 ust. 4 przewiduje, iż tak określona cena wyczerpuje w całości roszczenia majątkowe sprzedającego względem RPWiK Sosnowiec.

Ponadto, zgodnie z § 6 umowy – sprzedający udzieli na rzecz RPWiK 36-miesięcznej gwarancji jakości urządzenia przesyłowego. Wady usuwane będą w miejscu położenia urządzenia przesyłowego, bez zbędnej zwłoki i na koszt sprzedającego.

- VI. Kolejnym etapem jest uzgodnienie projektu sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej wraz z przyłączami. Dokumentacja projektowa powinna być opracowana zgodnie z wydanymi *Warunkami przyłączenia do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej*. Inwestor otrzymuje pisemne uzgodnienie projektu, w którym zostaje poinformowany o konieczności zlecenia nadzoru technicznego, zlecenia wykonania wciniki wodociągowej, zlecenia odbioru technicznego i końcowego oraz wykonania i przekazania dokumentacji powykonawczej (dowód: karta nr 9).
- VII. Ostatnim etapem jest podpisanie protokołu końcowego urządzenia przesyłowego, co jest warunkiem przeniesienia jego własności na RPWiK – zgodnie z postanowieniami umowy warunkowej sprzedaży.

W toku postępowania RPWiK wskazało również, iż w latach 2010-2011 Spółka zawarła [...] *umów warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego* na łączną kwotę zobowiązań o wartości [...] PLN. Według stanu na dzień 18 lipca 2011 r. żadna z tych umów nie została wykonana (dowód: karta nr 329). Spółka wyjaśniła również, iż w ww. okresie nie było przypadków przekazania odpłatnie RPWiK urządzeń wodociągowych i/lub kanalizacyjnych (wybudowanych w okresie obowiązywania *Regulaminu odpłatnego nabywania urządzeń przesyłowych*) w inny sposób niż na podstawie *umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego* (dowód: karta nr 354).

Należy również wskazać, iż – jak wyjaśniła Spółka w toku postępowania – *Regulamin odpłatnego nabywania urządzeń przesyłowych przez RPWiK Sosnowiec SA* obowiązuje od dnia podjęcia przez Radę Nadzorczą RPWiK uchwały Nr 36/III/2010 w sprawie jego zatwierdzenia tj. od dnia 4 marca 2010 r. (dowód: karty nr 101, 357-379). W dniu 9 listopada 2011 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę Nr 57/III/2010 w sprawie zatwierdzenia nowego *Regulaminu*, obowiązującego obecnie (dowód: karty nr 34-37, 101, 356). Na jej mocy nastąpiło „poszerzenie” *Regulaminu*: aktualny *Regulamin* dotyczy zasad przejmowania przez RPWiK urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych niezależnie od ich wartości. W *Regulaminie* poprzednio obowiązującym znajdowało się natomiast w § 1 zastrzeżenie, iż dotyczy on sieci kanalizacji sanitarnej o wartości netto poniżej 20 tys. zł i wszystkich, bez względu na wartość, urządzeń wodociągowych (dowód: karta nr 35, 101, 358).

W trakcie przeprowadzonego postępowania RPWiK przedstawiło również Zeznanie „CIT-8” o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatnika podatku dochodowego od

osób prawnych za rok podatkowy obejmujący okres od 01.01.2010r. do 31.12.2010r., z którego wynika, że w 2010 r. Spółka uzyskała przychód w wysokości [...] PLN (dowód: karta nr 334 verte).

Mając powyższe na uwadze Prezes Urzędu zważył, co następuje.

I. W niniejszym postępowaniu antymonopolowym Rejonowemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji w Sosnowcu SA postawiono zarzut naruszenia art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w drodze nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym polegającego na uzależnianiu wydania warunków przyłączenia do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej obejmujących obowiązek budowy odcinka sieci ze środków własnych osoby ubiegającej się o przyłączenie od zobowiązania się przez nią do przekazania tego odcinka na własność ww. przedsiębiorcy na zasadach określonych w *Regulaminie odpłatnego nabywania urządzeń przesyłowych (sieci wodociągowych i sieci kanalizacji sanitarnej) przez RPWiK Sosnowiec SA*, w tym do zawarcia *Umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego*

Oceniając postawiony zarzut w pierwszej kolejności rozważenia wymaga, czy przedmiotowa sprawa ma charakter antymonopolowy tzn. czy w jej okolicznościach doszło do naruszenia **interesu publicznoprawnego**. W świetle art. 1 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, celem regulacji w niej przyjętej jest bowiem zapewnienie rozwoju i ochrony konkurencji, a także podejmowana w interesie publicznym ochrona przedsiębiorców narażonych na stosowanie praktyk ograniczających konkurencję i ochrona interesów konsumentów. Ustawa antymonopolowa należy więc do sfery prawa publicznego, a instrumenty w niej przewidziane mogą być stosowane jedynie wówczas, gdy na skutek działań przedsiębiorców naruszony jest interes publicznoprawny.

W wyroku z dnia 12.06.2002r. sygn. akt XVII Ama 47/01 Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyraził stanowisko, iż pojęcie interesu publicznego nie jest pojęciem o charakterze jednolitym i stałym. W każdej sprawie winien on być ustalony i skonkretyzowany, a Prezes Urzędu w toku postępowania i przy wydawaniu decyzji winien być rzecznikiem tego interesu. Publiczny znaczy odnoszący się do ogółu, a nie do jednostki czy też określonej grupy. Podobne stanowisko zajął również Sąd Najwyższy, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 29.05.2001r. sygn. I CKN 1217/98 stwierdził, że ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów ma charakter publicznoprawny i służy ochronie interesu ogólnospołecznego; ingeruje, gdy w wyniku pewnych ogólnych zjawisk zagrożona jest sama instytucja konkurencji i nie odnosi się do ochrony roszczeń indywidualnych. Z kolei w wyroku z dnia 24.10.1991r. sygn. akt XV Amr 8/90 Sąd Antymonopolowy wskazał, że naruszenie interesu publicznego ma miejsce w szczególności wtedy, gdy określonymi działaniami dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, względnie, gdy wywołują one na rynku niekorzystnie zjawiska.

W świetle powyższego orzecznictwa dobrem chronionym na podstawie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest interes publiczny polegający na zapewnieniu właściwych warunków funkcjonowania konkurencji oraz zapewnieniu ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów jako zjawisk o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy objęte postawionym zarzutem zachowanie przedsiębiorcy wymierzone jest w szeroki i bliżej nieokreślony krąg uczestników rynku. Jest ono skierowane do członków pewnej zbiorowości tj. wszystkich podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej przedsiębiorstwa, którzy – z racji braku technicznych warunków do świadczenia usług dostawy wody i odbioru ścieków – stają przed koniecznością budowy sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej z własnych środków. Zakwestionowane praktyki podejmowane są przez RPWiK w warunkach wskazujących na powtarzalność spornych zachowań w odniesieniu do wszystkich członków zbiorowości wyodrębnionych według wskazanego powyżej kryterium.

W tym stanie rzeczy uznać należy, iż przesłanka naruszenia interesu publicznego została spełniona, co wynika z powszechnego charakteru stosowanych przez Spółkę praktyk. Uzasadnia to ocenę jej zachowania na rynku w świetle przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W niniejszej sprawie RPWiK postawiono zarzut naruszenia art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, który stanowi, iż *zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców*. Aby stwierdzić, iż ww. zakaz został naruszony należy udowodnić po pierwsze, iż podmiot, któremu stawia się zarzut jest przedsiębiorcą zajmującym na rynku właściwym pozycję dominującą. Po drugie, wykazania wymaga, iż podejmując objęte postawionym zarzutem działania podmiot ten dopuścił się nadużycia zajmowanej na rynku pozycji.

Jak wynika z treści art. 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zawarty w tym przepisie zakaz nadużywania pozycji dominującej skierowany jest do **przedsiębiorców**. W myśl art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pod pojęciem „przedsiębiorcy” należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 173, poz. 1807 ze zm.) tj. osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą (art. 4 ust. 1 ww. ustawy). Za przedsiębiorców, stosownie do art. 4 ust. 2 tejże ustawy, uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. „Działalnością gospodarczą” jest natomiast, zgodnie z przepisem art. 2 przedmiotowej ustawy, zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

W rozważanym przypadku podmiot będący stroną postępowania bez wątpienia posiada status przedsiębiorcy, gdyż jest to spółka prawa handlowego prowadząca działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, a więc podmiot prawa odznaczający się wyodrębnieniem organizacyjnym i majątkowym, prowadzący we własnym imieniu działalność gospodarczą. RPWiK jest zatem biernie legitymowana w prowadzonym postępowaniu antymonopolowym jako strona tego postępowania, a jego zachowania podlegają ograniczeniom wynikającym z przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W dalszej kolejności konieczne jest wykazanie, iż RPWiK zajmuje **pozycję dominującą na rynku właściwym**. Zgodnie z art. 4 pkt 10 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez **pozycję dominującą** rozumie się *pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów i konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą na rynku, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%*. Definicję rynku właściwego zawiera art. 4 pkt 9 ustawy antymonopolowej, stosownie do którego rynek właściwy to *rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu panują zbliżone warunki konkurencji*. Pod pojęciem *towarów*, zgodnie z art. 4 pkt 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, rozumieć należy natomiast *rzeczy, jak również energię, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, usługi, a także roboty budowlane*.

Pojęcie **rynku właściwego** odnosi się przedmiotowo do wszystkich wyrobów (usług) jednego rodzaju, które ze względu na swoje szczególne właściwości odróżniają się od innych wyrobów

(usług) w taki sposób, że nie istnieje możliwość dowolnej ich zamiany. Rynek właściwy produktowo obejmuje wszystkie towary, które służą zaspokajaniu tych samych potrzeb nabywców, mają zbliżone właściwości, podobne ceny i reprezentują podobny poziom jakości². Niezbędnym elementem rynku właściwego jest także jego wymiar geograficzny, oznaczający konieczność wskazania obszaru, na którym warunki konkurencji, mające zastosowanie do określonych towarów, są jednakowe dla wszystkich konkurentów.

RPWiK jest przedsiębiorstwem wodociągowo – kanalizacyjnym w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i na podstawie jej przepisów prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Obszarem działalności Spółki jest gmina Sosnowiec, z wyłączeniem obszaru objętego Decyzją Zarządu Miasta Sosnowca Nr 2/2002 udzielającej zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwu Wielobranżowemu „ADM” Sp. z o.o. w Sosnowcu. Przedmiotowe usługi świadczone są przez Spółkę przy użyciu urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych będących jej własnością, a także dzierżawionych lub oddanych Spółce w użyczenie.

W ramach prowadzonej działalności RPWiK zarządza infrastrukturą wodociągową i kanalizacyjną będącą w jej posiadaniu, w tym podejmuje działania związane z przyłączaniem do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej przyszłych odbiorców. W tym zakresie RPWiK m.in. wydaje warunki techniczne przyłączenia, sprawuje nadzór techniczny i dokonuje włączeń nowych odbiorców do sieci. RPWiK wykonując powyższe zadania nie spotyka się z żadną konkurencją, gdyż brak jest na terenie objętym działalnością Spółki przedsiębiorców dysponujących alternatywną siecią wodociągowo-kanalizacyjną. Wynika to przede wszystkim z uwarunkowań o charakterze technologicznym i organizacyjnym, gdyż konieczność dysponowania odpowiednią infrastrukturą techniczną stwarza istotną barierę kosztową dla podjęcia działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Z powyższych względów uznać należy, iż rodzaj działalności prowadzonej przez Spółkę w omawianym zakresie oraz jej zasięg geograficzny wyznaczają w niniejszej sprawie wymiar produktowy i terytorialny rynku właściwego, o którym mowa w art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Rynkiem właściwym w ujęciu produktowym jest wobec powyższego rynek zarządzania infrastrukturą wodociągową i kanalizacyjną, za pośrednictwem której świadczone są przez RPWiK usługi dostawy wody i odbioru ścieków. Natomiast pod względem geograficznym zakres rynku właściwego wyznacza zasięg istniejącej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej eksploatowanej przez Spółkę. Ograniczony jest on do obszaru gminy Sosnowiec i obejmuje teren określony w Decyzji Zarządu Miasta Sosnowiec Nr 1/2002 z dnia 30.10.2002r. w sprawie udzielenia RPWiK Sosnowiec zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Podmioty chcące korzystać z usług dostarczania wody i odprowadzania ścieków na ww. terenie są zmuszone przyłączyć się do sieci eksploatowanej przez RPWiK i nie mają możliwości dokonania w tym zakresie wyboru innego przedsiębiorcy, który świadczyłby usługi substytucyjne względem usług oferowanych przez Spółkę. Bariery wejścia na taki rynek jest m.in. brak racjonalności w budowie drugiej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, która umożliwiłaby innemu podmiotowi świadczenie takich samych usług. Dla odbiorców, w tym odbiorców potencjalnych funkcjonujących na terenie objętym geograficznym zasięgiem działalności Spółki, nie ma zatem rzeczywistej alternatywy dla świadczonych przez nią usług. Należy przy tym zaznaczyć, że pojęcie alternatywnego źródła zaopatrzenia nie obejmuje możliwości zaspokojenia potrzeb zaopatrzeniowych we własnym zakresie. Aby nowe źródło zaopatrzenia mogło być uznane za alternatywne w stosunku do istniejących musi ono spełniać wymóg natychmiastowej dostępności

² E. Modzelewska – Wąchal, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów*, Wydawnictwo Twigger, Warszawa 2002, s. 49.

bez ponoszenia nakładów inwestycyjnych³. Na terenie objętym terytorialnym zasięgiem działalności RPWiK taka alternatywna infrastruktura sieciowa nie istnieje.

Z powyższych względów uznać należy, iż RPWiK funkcjonuje w ramach monopolu naturalnego. Na obszarze gminy Sosnowiec (z wyłączeniem obszaru objętego działalnością ADM Sp. z o.o.) Spółka jest jedynym podmiotem zarządzającym infrastrukturą wodociagową i kanalizacyjną służącą prowadzeniu działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Powyższe okoliczności przesądzają o posiadaniu przez Spółkę pozycji dominującej na rynku właściwym w rozumieniu art. 4 pkt 10 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Aby dowieść, iż doszło do naruszenia art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, konieczne jest w dalszej kolejności wykazanie, że Spółka dopuściła się **nadużycia** zajmowanej na rynku pozycji. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie określa, co należy rozumieć pod pojęciem „nadużycia pozycji dominującej”. Art. 9 ust. 1 tejże ustawy zawiera jedynie generalny zakaz nadużywania siły rynkowej przez przedsiębiorców zajmujących na rynku pozycję dominującą, natomiast w art. 9 ust. 2 pkt 1-7 ustawy zawarty jest katalog przykładowych form, w których przejawiać się może takie nadużycie. Należy wskazać, iż wymieniając przykłady nadużycia pozycji dominującej ustawodawca posłużył się terminem „w szczególności”, co oznacza, że katalog ten ma charakter otwarty. Zakazane są wobec tego wszelkie przejawy nadużycia zajmowanej na rynku pozycji dominującej, nie tylko te wymienione w art. 9 ust. 2 ww. ustawy.

Ustawa antymonopolowa zakazuje zatem nadużywania pozycji dominującej i wymienia przykłady takiego nadużycia, jednakże nie definiuje tego pojęcia. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że identyfikacja zjawiska nadużycia pozycji dominującej na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów powinna być dokonywana poprzez cele tej ustawy określone w art. 1 ust. 1. Przepis ten pozwala na przyjęcie, iż nadużyciem są zachowania, które oddziałują na interesy kontrahentów w stopniu niemożliwym do zaistnienia w przypadku, gdyby dominant działał w warunkach wolnej konkurencji⁴. Należy zatem rozważyć, czy działania monopolisty wymuszają na jego kontrahentach uczestnictwo w rynku na zasadach mniej korzystnych, niżby to wynikało z działania nieskrępowanych mechanizmów rynkowych w warunkach hipotetycznej sytuacji istnienia konkurencji na danym rynku właściwym.

Istotne znaczenie jako punkt odniesienia w analizie zachowań dominanta mają również przepisy odrębne regulujące dany rodzaj działalności oraz wzajemne prawa i obowiązki stron. W przypadku, gdy przepisy te regulują w sposób specyficzny dla określonych rynków lub rodzajów umów standardy zachowania, ocena działań monopolistów pod kątem nadużycia pozycji dominującej powinna być dokonywana z uwzględnieniem tych standardów.

Postawiony w niniejszej sprawie zarzut odnosi się do zasad przejmowania przez RPWiK urządzeń wodociagowych i kanalizacyjnych wybudowanych ze środków własnych przez prywatnych inwestorów. Wskazać należy, iż takiej sytuacji dotyczą 2 obowiązujące przepisy prawa: art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, a także art. 49 kodeksu cywilnego. Pierwszy z powołanych przepisów stanowi, iż: *1. Osoby, które wybudowały z własnych środków urządzenia wodociagowe i urządzenia kanalizacyjne, mogą je przekazywać odpłatnie gminie lub przedsiębiorstwu wodociagowo-kanalizacyjnemu, na warunkach uzgodnionych w umowie. 2. Przekazywane urządzenia, o których mowa w ust. 1, powinny odpowiadać warunkom technicznym określonym w odrębnych przepisach. 3. Należność za przekazane urządzenia wodociagowe i kanalizacyjne może być rozłożona na raty lub*

³ Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 31 maja 2000 r., sygn. akt XVII Ama 44/00

⁴ Por. E. Modzelewska – Wąchał, *Ustawa o ochronie konkurencji ...* - op.cit., s. 95-96.

uwzględniona w rozliczeniach za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.

Z kolei przepis art. 49 k.c. przewiduje, iż: § 1. *Urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne nie należą do części składowych nieruchomości, jeżeli wchodzą w skład przedsiębiorstwa.* § 2. *Osoba, która poniosła koszty budowy urządzeń, o których mowa w § 1, i jest ich właścicielem może żądać, aby przedsiębiorca, który przyłączył urządzenia do swojej sieci nabył ich własności za odpowiednim wynagrodzeniem, chyba, że w umowie strony przewidziały inaczej. Z żądaniem przeniesienia własności tych urządzeń może wystąpić także przedsiębiorca.* Przepis w takim brzmieniu obowiązuje od dnia 03.08.2008r.

Odnośnie relacji pomiędzy powołanymi wyżej przepisami wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2011 r. sygn. akt III CZP 26/11, która została podjęta w odpowiedzi na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Tarnowie: czy po zmianie art. 49 kodeksu cywilnego, dokonanej ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz. 731), nadal uzasadniony jest pogląd, wedle którego art. 31 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę statuuje po stronie osoby, która z własnych środków wybudowała urządzenia wodociągowe lub kanalizacyjne, roszczenie wobec gminy lub przedsiębiorstwa o zobowiązanie do odpłatnego przejęcia tego rodzaju urządzeń? Powyższą kwestię Sąd Najwyższy rozstrzygnął w ww. uchwale z dnia 13 lipca 2011r. uznając, iż *podstawę roszczenia o zobowiązanie do odpłatnego przeniesienia własności urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych stanowi – od chwili wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz. 731) – art. 49 § 2 k.c.*

Przystępując do oceny postawionego w niniejszej sprawie zarzutu wskazać zatem należy, iż punkt wyjścia w ocenie kwestionowanych zachowań RPWiK stanowić powinien – w świetle powołanej wyżej uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r. – art. 49 § 2 K.c. Na powyższe nie wpływa okoliczność, iż w postanowieniu o wszczęciu postępowania antymonopolowego wydanego w przeddzień podjęcia wspomnianej uchwały, powołano się w uzasadnieniu postawionego zarzutu na art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

Wspomniany przepis art. 49 § 2 k.c. odnosi się między innymi do urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, wybudowanych z własnych środków przez prywatnych inwestorów. Na jego podstawie inwestorzy mogą żądać, aby przedsiębiorca, który przyłączył urządzenia do swojej sieci, nabył ich własność za odpowiednim wynagrodzeniem. Dla wystąpienia z roszczeniem musi nastąpić fizyczne przyłączenie urządzenia do sieci należącej do przedsiębiorcy będącego właścicielem przedsiębiorstwa, w skład którego wejdzie urządzenie. W razie braku porozumienia między zainteresowanymi co do zawarcia umowy o przeniesienie własności urządzeń osoba, która poniosła koszty ich budowy, może dochodzić roszczenia na drodze sądowej. Wyrok sądu zastępuje wówczas oświadczenie woli przedsiębiorcy. Stosownie do art. 49 § 2 k.c. *in fine* między osobą uprawnioną a przedsiębiorcą przesyłowym może być również zawarta umowa, która określi prawa i obowiązki stron odmiennie niż to przewiduje komentowany przepis. Jest to regulacja względnie obowiązująca, mająca zastosowanie wtedy, gdy z umowy stron nie wynika nic innego. Na podstawie art. 49 § 2 k.c. roszczenie o przeniesienie własności urządzeń przysługuje również przedsiębiorcy. Warunki prawne tego roszczenia są takie same, jak w przypadku osoby, która zbudowała urządzenie przesyłowe. Niezależnie od tego, kto wystąpił z roszczeniem, przeniesienie prawa własności do urządzeń przesyłowych powinno nastąpić za „odpowiednim wynagrodzeniem” należnym osobie, która poniosła koszty budowy urządzenia przesyłowego.

W powyższym kontekście wskazać również należy, iż dodanie do kodeksu cywilnego art. 49 § 2 bezpośrednio nie wpływa na uregulowanie stanu prawnego urządzeń przesyłowych. Celem omawianej regulacji jest jedynie wprowadzenie takiej konstrukcji, która umożliwi uporządkowanie stanu prawnego wymienionych urządzeń w razie sporu między stronami. Nie

ulega bowiem wątpliwości, że zainteresowane strony mogą w umowie dowolnie uregulować wzajemne relacje. W razie sporu natomiast komentowany przepis przyznaje stronom odpowiednie roszczenia mające na celu uregulowanie ich wzajemnych stosunków.

Roszczenia z art. 49 § 2 k.c. dotyczą wyłącznie nabycia prawa własności urządzeń przesyłowych przez przedsiębiorcę. Nie jest natomiast możliwe dochodzenie na ich podstawie innych roszczeń, np. zawarcia umowy dotyczącej korzystania z tych urządzeń (dzierżawy). Celem przepisu jest bowiem uregulowanie wyłącznie stosunków własnościowych, inne kwestie związane z korzystaniem z urządzeń przesyłowych pozostają poza zakresem uregulowania zawartego w powyższym przepisie.

W trakcie przeprowadzonego postępowania antymonopolowego ustalono, iż w przypadku, gdy w danym rejonie brak jest technicznych możliwości świadczenia usług, RPWiK może wydać osobie ubiegającej się o przyłączenie do sieci warunki przyłączenia obejmujące również obowiązek budowy odcinka sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej z własnych środków. Na powyższe przyszły odbiorca musi wyrazić zgodę, co odbywa się poprzez złożenie pisemnego oświadczenia na wzorze opracowanym przez Spółkę. W treści ww. dokumentu osoba ubiegająca się o przyłączenie oświadcza, iż przedmiotową sieć wybuduje i przeniesie jej własność na rzecz RPWiK zgodnie z przepisami *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków* oraz postanowieniami *Regulaminu odpłatnego nabywania urządzeń przesyłowych (sieci wodociągowych i sieci kanalizacji sanitarnej) przez RPWiK Sosnowiec i Umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego*. Jak wynika z powyższego warunkiem wydania inwestorowi warunków technicznych przyłączenia do sieci jest uprzednie wyrażenie zgody na przekazanie Spółce wybudowanego z własnych środków urządzenia na zasadach ustalonych przez Spółkę tj. zobowiązanie do zawarcia *Umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego*. Jednocześnie w wydawanych warunkach Spółka zastrzega, iż tracą one moc w razie niezawarcia ww. *Umowy* lub niedotrzymania warunków w niej określonych. Nieposiadanie przez inwestora obowiązujących warunków technicznych przyłączenia do sieci RPWiK uniemożliwia realizację budowy urządzeń wodociągowych i/lub kanalizacyjnych koniecznych do uzyskania dostępu do usług zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Z drugiej strony godząc się na wydanie warunków technicznych obejmujących obowiązek budowy odcinka wodociągu lub sieci kanalizacyjnej, inwestor wyraża automatycznie zgodę na zawarcie *Umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego* i przeniesienie własności budowanego odcinka na Spółkę na warunkach ustalonych w tej umowie.

Prezes Urzędu w takim działaniu ze strony RPWiK upatruje nadużycia przez tego przedsiębiorcę pozycji dominującej na rynku. Przyjęte zasady postępowania w sposób nieuzasadniony utrudniają bowiem inwestorom uzyskanie warunków technicznych budowy sieci oraz uniemożliwiają im dochodzenie roszczeń wynikających z art. 49 § 2 K.c. pod pozorem zawarcia umowy, o jakiej mowa w tym przepisie. Umowa ta dotyczy jednakże urządzeń, które jeszcze nie istnieją i w systemie reguł wdrożonych przez RPWiK w ogóle nie mogą powstać bez jej zawarcia, co stawia inwestorów w niekorzystnej i przymusowej sytuacji.

Zaznaczyć należy, iż roszczenie o przeniesienie własności urządzeń przesyłowych, o jakim mowa w art. 49 § 2 k.c. odnosi się do urządzeń, które zostały **wybudowane i połączone** z siecią wodociągowo – kanalizacyjną przedsiębiorstwa. W ww. przepisie wyraźnie jest bowiem mowa o *osobie, która poniosła koszty budowy urządzeń przesyłowych oraz o przedsiębiorcy, który przyłączył urządzenia do swojej sieci*. W okolicznościach przedmiotowej sprawy mamy natomiast do czynienia z sytuacją, w której już wydanie warunków technicznych przyłączenia do sieci (obejmujących obowiązek budowy jej odcinka) obwarowane jest zgodą inwestora na przekazanie własności sieci na zasadach określonych przez Spółkę w *Regulaminie odpłatnego nabywania urządzeń przesyłowych (sieci wodociągowych i sieci kanalizacji sanitarnej) przez RPWiK oraz umowie warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego*. Na jej podstawie połączenie wybudowanych z prywatnych środków urządzeń z siecią przedsiębiorstwa stanowi

warunek ich przejścia na własność RPWiK (na zasadach określonych w tej umowie), a nie punkt wyjścia do skorzystania przez inwestora (bądź Spółkę) z uprawnień przewidzianych w art. 49 § 2 k.c. W takiej sytuacji ww. regulacja staje się bezprzedmiotowa. Przyjęte przez Spółkę reguły postępowania powodują, iż osoba, która z własnych środków wybudowała np. odcinek sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej nie może skorzystać z roszczenia wobec Spółki o przejęcie własności sieci, gdyż w momencie połączenia wybudowanego urządzenia przestaje być jego właścicielem. Z kolei na etapie planowania inwestycji, w przypadku nieosiągnięcia porozumienia co do warunków przekazania odcinka sieci przedsiębiorstwu, roszczenie, o jakim mowa w art. 49 § 2 k.c. inwestorowi nie przysługuje z uwagi na niespełnienie określonych w tym przepisie przesłanek. Dodatkowo zwrócić należy uwagę na okoliczność, iż osoba, która chce się przyłączyć do sieci RPWiK w sytuacji, gdy brak jest technicznych możliwości świadczenia usług, nie może w ogóle przystąpić do budowy sieci bez zobowiązania się do zawarcia *umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego*, na zawarcie której inwestor wyraża zgodę nie znając żadnych szczegółów inwestycji (usytuowanie rurociągu, jego długość rodzaj materiałów), gdyż te zostaną przez Spółkę ustalone dopiero w warunkach technicznych.

Jakkolwiek w ocenie Prezesa Urzędu pożądanym jest, aby jeszcze przed wybudowaniem sieci strony ustaliły, na jakich warunkach (na podstawie jakiego tytułu prawnego) Spółka będzie korzystać z sieci po jej wybudowaniu, to nie może to być równoznaczne ze zmuszaniem inwestorów do zawarcia *umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego*. W sytuacji, gdy zawarcie takiej umowy jest jedyną opcją przekazania urządzeń Spółce, a także biorąc pod uwagę, iż od zobowiązania się do jej zawarcia Spółka uzależnia wydanie warunków technicznych przyłączenia, stwierdzić należy, iż stawia ona inwestorów sieci w sytuacji przymusowej. Sytuacja ta jest jednocześnie dla inwestorów niekorzystna, albowiem nie mają możliwości wystąpienia do sądu z roszczeniem o przekazanie własności sieci po jej wybudowaniu i połączeniu z siecią RPWiK, jeżeli nie dojdą do porozumienia w tej kwestii ze Spółką. Roszczenie, o jakim mowa w art. 49 § 2 K.c. nie przysługuje bowiem w odniesieniu do urządzeń nieistniejących.

W ocenie Prezesa Urzędu inwestor powinien mieć możliwość przystąpienia do budowy urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych niezbędnych mu do korzystania z usług dostawy wody i odbioru ścieków bez konieczności zawierania *Umowy warunkowej sprzedaży* tych urządzeń. Musi mieć również możliwość dochodzenia swoich roszczeń na drodze sądowej w oparciu o art. 49 § 2 k.c. Nie wyklucza to możliwości zawarcia *Umowy warunkowej sprzedaży*, jednakże nie powinien to być warunek uzyskania warunków technicznych przyłączenia i jedyna opcja przekazania urządzeń Spółce.

W ocenie Prezesa Urzędu RPWiK może proponować inwestorom zawarcie umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego. W razie jednak braku ich zgody na zawarcie takiej umowy Spółka nie powinna wstrzymywać wydania warunków technicznych przyłączenia do sieci. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby kwestie własnościowe dotyczące nowego odcinka sieci zostały ustalone po jego wybudowaniu i połączeniu z siecią RPWiK. Strony mogą wówczas, w oparciu o art. 49 § 2 K.c. dowolnie uregulować wzajemne relacje. W razie zaś sporu ww. przepis zarówno inwestorowi, jak i Spółce przyznaje odpowiednie roszczenia mające na celu uregulowanie wzajemnych stosunków. W niniejszej sprawie taka możliwość nie występuje, co sytuuje RPWiK na pozycji podmiotu dyktującego warunki przejęcia sieci, mimo iż k.c. pierwszeństwo do wystąpienia z roszczeniem w tym względzie przyznaje inwestorowi. W niniejszej sprawie, w razie, gdy strony nie dojdą do porozumienia (zwłaszcza, jeżeli chodzi o wynagrodzenie za przekazywane urządzenie), inwestor w ogóle pozbawiony jest możliwości wystąpienia do Spółki z roszczeniem o przejęcie sieci za stosownym wynagrodzeniem zgodnie z ww. przepisem k.c.

Rozpatrując postawiony zarzut zaznaczenia wymaga również, iż w odniesieniu do analizowanych kwestii Spółka posługuje się ustalonym jednostronnie *Regulaminem odpłatnego nabywania urządzeń przesyłowych* oraz wzorcem *umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego*. W obrocie znajduje się również wzór zgody na wydanie warunków technicznych

przyłączenia obejmujących obowiązek budowy odcinka sieci. Wszystko to pozwala stwierdzić, iż RPWiK opracowało i przyjęło system przejmowania urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych od prywatnych inwestorów, który do minimum ogranicza ich wpływ na warunki przekazania sieci, sprowadzając ich rolę do wyrażenia zgody na podpisanie ww. dokumentów. W sytuacji, gdy art. 49 k.c. to inwestorowi przyznaje w pierwszej kolejności prawo do wystąpienia z roszczeniem o przejęcie własności sieci przez przedsiębiorstwo i wystąpienie na drogę sądową w razie braku porozumienia w tym zakresie, rozpatrywaną sytuację należy uznać za niedopuszczalną.

Dodatkowo wskazać należy, iż godząc się na przekazanie własności urządzenia przesyłowego na zasadach ustalonych przez Spółkę w ww. *Regulaminie* i *umowie warunkowej sprzedaży* inwestor działa pod presją czasu. W szczególności w przypadku dużych inwestorów mających w planach budowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej np. na potrzeby osiedla mieszkaniowego, czy zakładu produkcyjnego presja ta nabiera istotnego znaczenia. Inwestorzy muszą bowiem wywiązać się w terminie z planowanych prac, zarówno względem klientów, jak i np. kredytodawców, którzy od uzyskania technicznych warunków zabudowy mogą warunkować wypłatę kolejnych transz kredytu. Niewywiązanie się w terminie z określonych zobowiązań może wiązać się również z koniecznością zapłaty kar umownych czy odsetek. Opóźnienia w przystąpieniu do realizacji inwestycji wiążą się z takim przypadkiem z istotnymi kosztami, co powoduje niechęć do prowadzenia długotrwałych negocjacji i kierowania spraw na tym etapie na drogę sądową. Presja czasu jest także istotna w przypadku osób fizycznych, dla których uzyskanie dostępu do usług wodociągowych i kanalizacyjnych jest priorytetem np. w przypadku budowy własnego domu. W obydwu przypadkach istotną rolę odgrywa również uzależnienie harmonogramu prac od panujących warunków atmosferycznych.

Opisane działanie niewątpliwie uniemożliwia występowanie przez inwestorów do Spółki z roszczeniami o odpłatne przejęcie sieci w oparciu o art. 49 § 2 K.c. i w zasadzie powoduje, iż przepis ten – w świetle rozwiązań proponowanych przez Spółkę – przestaje mieć rację bytu. Narzucenie przez Spółkę opisanych zasad przejmowania sieci jest dla niej bez wątpienia korzystne, ponieważ zapewnia jej możliwość kształtowania warunków przejmowania urządzeń, w tym wynagrodzenia, inwestorom zaś uniemożliwia skorzystanie z uprawnień przewidzianych we wskazanym powyżej przepisie, w tym skierowania sprawy na drogę sądową. Są oni przez Spółkę postawieni w sytuacji bez wyjścia; nie akceptując narzuconych przez nią warunków zostają postawieni wobec alternatywy braku dostępu do usług wodociągowych i kanalizacyjnych. Nie wyrażając zgody na przekazanie sieci na zasadach ustalonych przez Spółkę nie uzyskają bowiem warunków technicznych przyłączenia do sieci.

Dodatkowo wskazać należy, iż Spółka w zawieranych *umowach warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego* jednostronnie określa cenę za przejmowane urządzenie, opierając wyliczenie na „Modelu wyceny wartości godziwej zewnętrznych sieci wodociągowych i zewnętrznych sieci kanalizacyjnych położonych na terenie Sosnowca” sporządzonym przez rzeczoznawcę majątkowego i stanowiącym załącznik do *Regulaminu odpłatnego nabywania urządzeń przesyłowych*. Inwestor nie ma możliwości skutecznej weryfikacji tej ceny i np. zaproponowania wyceny sieci przez niezależnego rzeczoznawcę. Ustalone przez Spółkę wynagrodzenie zgodnie z umową w całości wyczerpuje roszczenia majątkowe inwestora względem RPWiK. Takie rozwiązanie uznać należy za sprzeczne z dobrymi obyczajami, zgodnie z którymi w razie wystąpienia okoliczności mających wpływ na wzrost wynagrodzenia sprzedający powinien mieć uprawnienie do podwyższenia wynagrodzenia, zaś kupujący powinien mieć prawo od umowy takiej odstąpić, jeżeli nie zgadza się na proponowane warunki. W rozpatrywanej zaś sytuacji na inwestora przerzucone zostaje całe ryzyko związane z budową sieci wynikające np. ze wzrostu cen materiałów czy konieczności poniesienia nieprzewidzianych kosztów. Podnieść również należy, iż jeżeli Spółka uważa, iż proponowane przez nią warunki przejęcia sieci są dla inwestorów korzystne, nie powinna mieć oporów przed regulowaniem spraw własnościowych już po wybudowaniu odcinków sieci przez inwestorów i ich połączeniu z

siecią Spółki tak, jak stanowi art. 49 § 2 k.c. Wówczas, w razie zaistnienia sporu między zainteresowanymi podmiotami, kwestię ustalenia wynagrodzenia może ustalić niezawisły sąd przy pomocy biegłego, a roszczenie w tym zakresie przysługuje zarówno inwestorowi, jak i Spółce.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, iż opisane zachowanie polegające na uzależnianiu wydania warunków przyłączenia do sieci obejmującej obowiązek budowy jej odcinka od wyrażenia zgody na przekazanie tego odcinka sieci RPWiK na zasadach określonych przez tego przedsiębiorcę, w tym na zawarciu *umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego* nosi znamiona nadużycia pozycji dominującej na rynku w rozumieniu art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Nie zmienia powyższej oceny fakt, iż zakwestionowane regulacje zostały usankcjonowane przez obowiązujący na terenie gminy Sosnowiec *Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków*. W wyroku z dnia 2 lipca 2009 r. sygn. akt XVII AmA 45/08 Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wskazał bowiem, iż przedsiębiorca zajmujący na rynku pozycję dominującą obowiązany jest przestrzegać obowiązujących przepisów, w tym ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a wobec tego nie może powoływać się na fakt stosowania prawa miejscowego, które okazało się niezgodne z przepisami tejże ustawy.

W okolicznościach rozpatrywanej sprawy podkreślić należy, że do RPWiK, które jest spółką prawa handlowego powołaną do wykonywania zadań własnych gminy w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej, odnoszą się wprost regulacje ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przeciwdziałające stosowaniu praktyk ograniczających konkurencję. Jako podmiot gospodarczy występujący w obrocie we własnym imieniu, Spółka obowiązana jest stosować się do przepisów ww. ustawy i naruszenia tych przepisów nie może skutecznie uzasadniać treścią uchwał mających status prawa miejscowego podejmowanych przez organy gmin, na terenie których prowadzi swoją działalność.

RPWiK jako spółka prawa handlowego zawierająca umowy we własnym imieniu i na własny rachunek ponosi zatem pełną odpowiedzialność za swoje działania niezależnie od tego, czy są one zatwierdzone przez radę gminę w drodze uchwały. A zatem, jeżeli gmina dopuszcza w drodze uchwały podejmowanie przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne działań naruszających przepisy ustawy antymonopolowej, zaś przedsiębiorstwo stosuje na tej podstawie praktyki ograniczające konkurencję, to jest to podstawą do podjęcia przez Prezesa Urzędu interwencji przeciwko takiemu przedsiębiorcy.

Stosownie do art. 10 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli organ antymonopolowy stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 9 tej ustawy, wydaje decyzję o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję i nakazującą zaniechanie jej stosowania. Zgodnie z art. 11 ust. 1 nie wydaje się decyzji, o której mowa w art. 10, jeżeli zachowanie rynkowe przedsiębiorcy przestało naruszać zakazy określone w art. 9. Zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy antymonopolowej, ciężar udowodnienia ww. okoliczności spoczywa na przedsiębiorcy.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy brak jest jakichkolwiek dowodów pozwalających na stwierdzenie, iż zarzucana praktyka ograniczająca konkurencję została zaprzestana. W związku z tym uzasadnione jest nałożenie na RPWiK obowiązku jej zaniechania stosownie do art. 10 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

II. Zgodnie z treścią art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia

kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 9 ww. ustawy.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniana jest wysokość nakładanych na przedsiębiorców kar. Norma prawna wynikająca z art. 111 ww. ustawy stanowi jedynie, iż przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa między innymi w art. 106 należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy, przy czym – stosownie do art. 130 ustawy antymonopolowej – przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, o którym mowa w art. 111 tej ustawy, uwzględnia się również okoliczność naruszenia przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080 z późn. zm.). Jest rzeczą oczywistą, iż na wysokość kary musi mieć także wpływ stopień zagrożenia lub naruszenia interesu publicznoprawnego stosowanymi praktykami ograniczającymi konkurencję. Ponadto w judykaturze wskazuje się, że w przypadku kar za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję przesłankami, które należy brać pod uwagę są: potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy, skutki praktyki dla konkurencji lub kontrahentów, dopuszczalny poziom kary wynikający z przepisów ustawy oraz cele, jakie kara ma osiągnąć⁵. Wskazać również należy, że kara pieniężna może być nałożona na przedsiębiorcę niezależnie od tego, czy dopuścił się naruszenia przepisów ustawy umyślnie, czy też nieumyślnie. Nałożona przez organ antymonopolowy kara pieniężna powinna pełnić funkcję represyjną (tj. stanowić dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy antymonopolowej), a także prewencyjną, dyscyplinującą (tj. zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości). W zależności od stopnia naruszenia przepisów ustawy, ustala się funkcję prewencyjną lub represyjną za wiodącą.

W punkcie I sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził, iż RPWiK dopuściło się naruszenia art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wskutek nadużywania przez pozycję dominującą na lokalnym rynku zarządzania infrastrukturą wodociagową i kanalizacyjną na obszarze gminy Sosnowiec polegającego na uzależnianiu wydania warunków przyłączenia do sieci wodociagowej i/lub kanalizacyjnej obejmujących obowiązek budowy odcinka sieci ze środków własnych osoby ubiegającej się o przyłączenie od zobowiązania się przez nią do przekazania tego odcinka na własność ww. przedsiębiorcy na zasadach określonych w *Regulaminie odpłatnego nabywania urządzeń przesyłowych (sieci wodociagowych i sieci kanalizacji sanitarnej) przez RPWiK Sosnowiec SA*, w tym do zawarcia *Umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego*. Daje to podstawy do nałożenia na Spółkę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy antymonopolowej. Ponieważ w 2010 roku RPWiK uzyskało przychód w wysokości [...] PLN maksymalna kara pieniężna, jaka może zostać nałożona na przedsiębiorcę w oparciu o ww. przepis wynosi [...] PLN.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu w pierwszej kolejności dokonał oceny wagi stwierdzonego w niniejszej decyzji naruszenia. Wskazać należy, iż w kwestii natury naruszenia organ antymonopolowy wyróżnia naruszenia bardzo poważne (do których należy zaliczyć przede wszystkim szczególnie szkodliwe horyzontalne ograniczenia konkurencji, jak również przypadki nadużywania pozycji dominującej mające na celu lub prowadzące do eliminacji konkurencji na rynku), naruszenia poważne (do których należy zaliczyć przede wszystkim porozumienia horyzontalne niezaliczane do najpoważniejszych naruszeń, porozumienia pionowe wpływające na cenę lub warunki oferowania produktu, przypadki nadużywania pozycji dominującej mające na celu lub prowadzące do istotnego ograniczenia konkurencji lub dotkliwej eksploatacji kontrahentów lub konsumentów), naruszenia mniej poważne niż wyżej wymienione (naruszenia pozostałe, do których należą m.in. porozumienia wertykalne niedotyczące ceny lub możliwości odsprzedaży towaru, jak również przypadki nadużywania pozycji dominującej o mniejszej wadze).

Oceniając charakter naruszenia organ antymonopolowy wziął pod uwagę, iż stosowana przez

⁵ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27.06.2000r., sygn. akt I CKN 793/98.

RPWiK praktyka ograniczająca konkurencję ma charakter eksploatacyjny. Jej istotą jest wykorzystanie posiadanej na rynku przewagi ekonomicznej celem narzucenia odbiorcom niekorzystnych warunków przejmowania urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych wybudowanych przez odbiorców z własnych środków. RPWiK narzuca inwestorom warunki przejęcia tych urządzeń, pozbawiając jednocześnie możliwości dochodzenia przez nich roszczeń na zasadach określonych w art. 49 § 2 k.c. Spółka utrudnia również inwestorom uzyskanie warunków technicznych budowy sieci, albowiem warunkuje ich wydanie od zobowiązania się przez inwestora do przekazania sieci na podstawie umowy warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego. Zakwestionowane działania stosowane przez Spółkę wymierzone są potencjalnie we wszystkich kontrahentów chcących uzyskać dostęp do usług dostawy wody i odprowadzania ścieków w sytuacji, gdy w danym rejonie brak jest technicznych możliwości świadczenia usług, w związku z czym przyłączenie się do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wymaga od inwestora wybudowania odcinka sieci ze środków własnych. Przyjęte reguły postępowania dotyczą przy tym zarówno przedsiębiorców, jak i osób fizycznych, mających najmniejsze możliwości obrony swoich praw przed działaniem dominanta. Z drugiej strony zważyć jednak należy, iż stwierdzone praktyki nie dotyczą kwestii bieżących związanych z działalnością Spółki, lecz odnoszą się do sytuacji występujących stosunkowo rzadko. Pomimo zatem, iż sporne zasady są powszechnie stosowane w obrocie należy wziąć pod uwagę przy wymierzaniu kary, iż dotyczą one szczególnych sytuacji, co należy uwzględnić oceniając potencjalne negatywne następstwa stosowanych przez RPWiK naruszeń.

W świetle powyższego Prezes Urzędu uznał, iż stwierdzone w niniejszej sprawie naruszenie zaliczyć należy do naruszeń „pozostałych”. Biorąc pod uwagę naturę naruszenia wyjściowy poziom kary pieniężnej ustalono na poziomie [...] % przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2008r.

Ustalając wymiar kary Prezes Urzędu wziął w dalszej kolejności pod uwagę specyfikę rynku, na jakim doszło do naruszenia konkurencji oraz specyfikę działalności RPWiK. W powyższym kontekście ocenie podlegał wpływ naruszenia na rynek. Zważono, że konsekwencją stwierdzonego naruszenia są negatywne skutki dla uczestników rynku – inwestorów, którzy z własnych środków wybudowali lub zamierzają wybudować urządzenia wodociągowe lub kanalizacyjne, którym ograniczono prawne możliwości dochodzenia roszczeń od Spółki. Uwzględniono również, iż zarzucane naruszenie zostało faktycznie wprowadzone w życie, a kwestionowane zasady obowiązują w praktyce na podstawie decyzji organów tego przedsiębiorcy. Wzięto także pod uwagę, iż działalność RPWiK ma charakter usług użyteczności publicznej, świadczonych w sposób powszechny, które są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania wszystkich bez wyjątku podmiotów – zarówno gospodarstw domowych, jak i przedsiębiorców. Stwierdzone naruszenie dotyczy zatem towaru, który jest niezbędny z punktu widzenia odbiorców, z którego nie mogą oni zrezygnować i którego nie mogą zastąpić towarem o częściowej choćby substytucyjności. Badając wpływ naruszenia na rynek zważono jednocześnie, iż w latach 2010-2011 RPWiK w oparciu o zakwestionowane reguły zawarło jedynie [...] *umów warunkowej sprzedaży urządzenia przesyłowego* na łączną kwotę [...] PLN, co stanowi niecałe [...] % przychodu uzyskanego przez Spółkę w roku 2010. Jednocześnie Prezes Urzędu wziął pod uwagę, iż brak jest podstaw, by uważać, że skutki zakazanej praktyki na rynku są nieodwracalne lub trudne do odwrócenia.

Z uwagi na powyższe okoliczności zasadne jest w ocenie Prezesa Urzędu zmniejszenie wyjściowego poziomu kary ustalonego z uwzględnieniem natury naruszenia o **50%**.

Nakładając na RPWiK karę pieniężną wzięto także pod uwagę długotrwałość stwierdzonego naruszenia. Prezes Urzędu uznał, że okres naruszenia może wpływać na zwiększenie wysokości kary, która wynika z oceny natury naruszenia i czynników związanych ze specyfiką rynku oraz działalnością przedsiębiorcy, jeżeli długotrwałość stosowania praktyki prowadziła do wielokrotnienia jej negatywnych skutków, co miało miejsce w tym konkretnym przypadku. Odnosząc to do rozpatrywanej sprawy Prezes Urzędu uznał zatem, że okres stosowania

zakwestionowanych praktyki można określić jako długotrwałe. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika bowiem, iż praktyka stosowana jest od ponad 1,5 roku, gdyż *Regulamin odpłatnego nabywania urzędzeń przesyłowych (...)* obowiązuje w Spółce od 04.03.2010r. Powyższe uzasadnia wzrost kary o **10%**.

Ustalając wysokość nakładanej na RPWiK kary zbadano również, czy w niniejszej sprawie występują okoliczności łagodzące i obciążające, z uwagi na które zasadne byłoby dalsze obniżenie bądź podwyższenie kwoty kary. Występowania okoliczności łagodzących nie stwierdzono, w kontekście okoliczności obciążających Prezes Urzędu uwzględnił natomiast fakt, że działanie Spółki nie może być, w świetle ustalonych faktów, uznane za nieumyślne. Z okoliczności sprawy jednoznacznie wynika, iż Spółka wprowadziła w życie przemyślany system reguł, który uniemożliwiać ma inwestorom dochodzenie od Spółki roszczeń w przedmiocie przeniesienia własności sieci. Jako obciążającą potraktowano również okoliczność uprzedniego naruszenia przez Spółkę przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W okresie poprzedzającym wydanie niniejszej decyzji RPWiK było adresatem prawomocnej decyzji Prezesa Urzędu Nr RKT-04/2008 z dnia 06.03.2008r. stwierdzającej naruszenie art. 9 ust. 1 i art. 9 ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Po zważeniu ww. okoliczności Prezes Urzędu uznał, iż zasadne jest dalsze podwyższenie kwoty kary o **20%**.

Mając powyższe na uwadze wysokość kary pieniężnej z tytułu naruszenia wskazanego w pkt I niniejszej Decyzji ustalono na kwotę 16 923 PLN (słownie złotych: szesnaście tysięcy dziewięćset dwadzieścia trzy). W ocenie Prezesa Urzędu wymierzona kara w wysokości stanowiącej około [...] % przychodu osiągniętego przez RPWiK w 2010 r. i około [...] % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych RPWiK. W ocenie Prezesa Urzędu ww. kara pieniężna w pełni odpowiada stopniowi zawinienia Spółki. Nakładając karę w ustalonej wyżej wysokości, Prezes Urzędu wyszedł z założenia, iż powinna ona mieć charakter zarówno represyjny, jak i prewencyjny, przyczyniając się do zapewnienia trwałego zaniechania naruszania przez Spółkę w przyszłości reguł konkurencji. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą w stosunku do innych uczestników rynku.

W świetle wskazanych okoliczności, nałożenie przedmiotowej kary, jak i jej wysokość, jest w pełni uzasadniona.

Wobec powyższego orzeczono jak w pkt II sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji. Karę należy wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w NBP o/o Warszawa Nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

III. Art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, że jeżeli w wyniku postępowania organ antymonopolowy stwierdził naruszenie przepisów ww. ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia obowiązany jest ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 80 ww. ustawy, organ antymonopolowy rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. Ponadto, stosownie do art. 264 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

W punkcie I niniejszej decyzji organ antymonopolowy w wyniku przeprowadzonego przeciwko RPWiK postępowania antymonopolowego stwierdził naruszenie przez ww. przedsiębiorcę art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Spełniona została zatem przesłanka wynikająca z art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pozwalająca na obciążenie Spółki kosztami przeprowadzonego postępowania. Ponieważ przepisy

ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie określają, co należy rozumieć pod pojęciem „kosztów postępowania” odwołano się w tym względzie – zgodnie z art. 83 ww. ustawy – do art. 263 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, który do kosztów postępowania zalicza między innymi koszty doręczania stronom pism urzędowych. W niniejszej sprawie wyliczone w ten sposób koszty związane z korespondencją ze stroną postępowania ustalono na kwotę 26 PLN.

W związku z tym postanowiono obciążyć RPWiK kosztami przeprowadzonego postępowania antymonopolowego w wysokości 26 PLN (słownie złotych: dwadzieścia sześć).

Na podstawie art. 264 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu wyznaczył stronie termin 14 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji na uiszczenie kosztów niniejszego postępowania w wysokości 26 PLN. Powyższą kwotę należy wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w NBP o/o Warszawa Nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie III sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w pkt III niniejszej decyzji, stosownie do treści art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479³² § 1 i § 2 Kodeksu postępowania cywilnego oraz art. 264 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach

Maciej Fragsztajn